

Monica Sabolo

Summer

Vertaald door Floor Borsboom en Eef Gratama

2019

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

De vertalers ontvingen voor deze vertaling een projectsubsidie van het
Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Gepubliceerd met steun van het Centre National du Livre.

Copyright © 2017 Editions Jean-Claude Lattès
Copyright Nederlandse vertaling © 2019 Floor Borsboom en
Eef Gratama
Oorspronkelijke titel *Summer*
Oorspronkelijke uitgever Jean-Claude Lattès, Parijs
Omslagontwerp Moker Ontwerp
Omslagillustratie Kinga Cichewicz/Unsplash
Foto auteur Mathieu Zazzo
Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede
Druk Bariet Ten Brink, Meppel
ISBN 978 94 031 4680 5
NUR 302

debezigebij.nl

*De Dichter zegt dat in de stralen van de sterren
Je 's nachts de bloemen zocht die je plukte bij dag,
En dat bij in haar wade op het water verre
Opbelia als een grote lelie drijven zag.*

Arthur Rimbaud, *Opbélie*
(Nederlandse vertaling: Paul Claes)

In mijn dromen is er altijd het meer. De zomer dat het gebeurde, die zomer waarvan me niets is bijgebleven, of alleen een paar beelden, als scherpe en glanzende foto's, in die maand juli dat ons leven voorgoed veranderde, was het zo vreselijk warm dat de vissen in het Meer van Genève boven kwamen drijven. Als je aan de waterkant ging staan zag je die donkere gedaanten aan de oppervlakte verschijnen, als monsters die naar lucht hapten, en je kon je de binnenkant van hun bek voorstellen, het weerzinwekkende roze vlees.

Volgens dokter Traub, bij wie ik nu al drie maanden en twee weken in behandeling ben, met een frequentie van twee sessies per week – drie maanden dat ik nu al tegen zijn bezwete voorhoofd, zijn wijkende haarlijn aan kijk, over hoeveel jaar, drie, vier, is hij kaal? –, staan die vissen die in mijn dromen steeds weer terugkomen misschien wel voor mezelf. Voor het gevoel dat ik geen lucht meer krijg. Dat ik stik.

Vierentwintig jaar en dertien dagen geleden is het gebeurd.

Vierentwintig jaar en dertien dagen dat ik me niets meer kan herinneren, alleen een paar flitsen, een explosie van wit en licht, en daarna niets meer.

Vissen, donker, slijmerig. Varens, lichtgevend, geplet.

De baren van de vriendinnen van mijn zus die terwyl ze naar links en naar rechts kijken over hun blote schouders zwieren, ze zoeken Summer en roepen haar naam.

In mijn dromen glimt het meer als een gladde spiegel of een glazen plaat. Het water lijkt tegelijk warm en ijskoud.

Ik heb zin om erin te duiken en te gaan kijken, maar de vissen zijn donker en de onderwaterplanten ontvouwen zich als tentakels. Buigzame, glanzende wieren die heen en weer wiegen in de stroming.

Soms is Summer er, roerloos, vlak onder de waterspiegel. Haar ogen zijn wijd open. Ze probeert iets te zeggen, of misschien adem te halen. Haar haren bewegen mee met de stroom, het is alsof ze leven. Ik strek mijn hand uit, mijn vingers beroeren het water. Maar ze is het niet, het zijn de algen die de vorm van een lichaam hebben aangenomen. Of soms is het een rap en donker dier dat onder water tussen de stenen door schiet.

Toch weet ik dat ze daar ergens is.

Sinds die dag, die dag in juli dat mijn zus ging picknicken aan de oever van het meer – *immense, lichtgevende varens, vochtige, glibberige rotsen* – en ik van haar mee mocht, met haar en haar vriendinnen – *cascade van losse haren, bontgekleurde bikini's, glanzend gelakte nagels, caleidoscoop van roze, rood en vermiljoen, in close-up* –, heb ik niet veel aan haar gedacht. Bijna nooit, hoe vreemd en harteloos dat ook mag lijken.

En toch was ik dol op haar. Op klassenfoto's kon je niet om haar heen, zij was die breedlachende schoonheid met dat onwaarschijnlijk blonde haar, het soort meisje waar alle jongens in de klas verliefd op zijn. Ik sta op foto's nooit in het midden, altijd wat achteraf, met mijn achterlijke kop.

Mijn zuster, Summer, geboren aan het begin van de zomer.

Mijn zuster Summer, verdwenen in de zomer. Nog geen drie weken na haar verjaardag. De zomer dat ze negentien werd.

Mijn moeder zei altijd dat ze als pasgeboren baby zulk wit haar had dat het licht gaf.

Mijn moeder, die geen Engels sprak en allesbehalve romantisch was aangelegd, had haar dochter een cheerleadersnaam gegeven, de naam van een Californisch popsterretje. Een naam die deed denken aan een bloemenveld waar bonte vlinders rondfladderen. Of aan een knalrode Corvette die over een kustweg langs de oceaan scheurt.

Mijn zus leek echt net een schoonheidskoningin uit een Amerikaanse soap, zo'n volmaakt meisje met van die elastieken benen, onwerkelijk witte tanden en in haar ogen een ongrijpbare glimp van pijn of verdriet. Een van die meisjes die dromen koesteren die te groot voor hen zijn, of die een diep verdriet, iets wat op verbittering lijkt, in de harten van de jongens opwekken, en dan eindigen in de achterbak van een terreinwagen, ergens diep in een bos.

Maar dat ik zulke melodramatische gedachten heb komt waarschijnlijk omdat ze er niet meer is. Ik dacht dat soort dingen nooit toen ons leven nog gewoon het leven was en het leek alsof dat altijd zo zou blijven. In die jaren was ze gewoon mijn grote aanbeden zus die met blauw opgemaakte ogen chocomel door een rietje dronk, mijn grote zus die me de verblufte en opgewonden sneren van de jongens in mijn klas opleverde ('ach je lult, is dat je zus?!'; 'hé Wassner, je zou die zus van jou wel een beurt willen geven, hè?'; 'weet je zeker dat je niet geadopteerd bent?').

Ik ben het levende bewijs dat je kunt leven zonder de mensen van wie je het allermeeft houdt, de mensen die de duizenden minuscule stukjes bij elkaar houden waaruit we bestaan. We zijn doodsbang om hen te verliezen omdat ze ons het gevoel

geven dat we echt bestaan, of in ieder geval een beetje bij de wereld horen, maar als ze er ineens niet meer zijn, denken we er niet meer aan.

Ik heb geen flauw idee waar ze is, net zomin als ik weet waar de magere en nerveuze puber van veertien is gebleven die ik toen was. Misschien zijn ze wel ergens samen, in een parallelle wereld waar je belandt als je door een spiegel of in het water van een zwembad stapt.

's Nachts praat Summer onder water tegen me. Haar mond is open, trillend als de bek van die donkere vissen.

Kom me balen Benjamin alsjeblijft ik ben hier kom me balen alsjeblijft alsjeblijft.

Als een geruis, het gemurmel van water.

Ik ben hier.

Dokter Traub, die vaak glimlacht – te vaak, alsof hij alles weet, alsof hij weet waar ze is, alsof die glimlach, die samengeknepen vlezige lippen de geheimen van ons leven omvatten –, dokter Traub zegt dat het normaal is. Ik heb het nooit kunnen verwerken.

Het is klassiek, zegt dokter Traub.

Klassiek? In een zucht je zus verliezen? Ze lacht, ze rent, verdwijnt in het hoge struikgewas, en opeens is het voorbij, ze is niet dood, of misschien wel, we weten het niet, niemand vraagt het zich nog af, niemand heeft het *verwerkt*, het is gewoon gebeurd, of misschien is het wel een droom, ze is gewoon verdwenen, achter een boom, en daarna niets meer, vierentwintig jaar en dertig dagen lang, ergens, in de wind, de bomen, het water. Waar *anders*?

Ik knik en wacht op mijn recept (Deroxat, 50 mg per dag, Xanax, 4 mg per dag), ik weet niet wat hij bedoelt. Ik kijk

naar zijn haar, dat op zijn retour is en eruitziet alsof hij net uit het zwembad komt, ik glimlach, het is een tweede natuur van me geworden. Dokter Traub glimlacht ook, alsof hij tevreden is over hoe ons gesprek verloopt, alsof alles normaal is, alsof we op de goede weg zijn, o mijn god.

Dokter Traub heeft graag dat ik hem over mijn dromen vertel. Hij gaat breeduit in zijn stoel zitten en knikt instemmend, hij heeft vast het gevoel dat hij me heeft waar hij me hebben wil. Je zou bijna denken dat hij de heer over alle dromen is, hij heerst over de nacht, de diepe wateren waar ik in rondzwem, in dat onderwaterwoud dat als een warrige bos haar naar de oppervlakte komt.

Maar ik weet dat dokter Traub daar nooit is geweest. Niemand is daar ooit geweest. Zelfs ik, die soms door die andere wereld dwaal, meegevoerd in het donkere water of misschien wel heel hoog in de hemel, een van die zomers dat de lucht zo vochtig is dat lichamen worden opgetild en als een bootje in de stroming zachtjes worden meegevoerd, zelfs ik ben daar maar een bezoeker. Ik word wakker met een metalige of modderige smaak in mijn mond, de gedaante van Summer lost op en met haar valt de hele wereld in miljoenen deeltjes uiteen. Een regen van as in een immense hemel versluiert de tijd, wat gebeurd is en wat nog moet komen, en gaat op in het donker, nachtstof in de nacht.

Vier maanden geleden is het allemaal begonnen. Begin april was de lucht zo helder, zo transparant, dat ik het gevoel had dat ik die vanachter de ramen van mijn kantoor, op de achtste verdieping van het UBS-gebouw aan de place des Eaux-Vives in Genève, met mijn vinger kon aanraken. De fontein in het meer leek binnen handbereik, ik zag de waterstraal haarscherp opspuiten en uiteenspatten in zijdeachtig schuim, alsof het bier, champagne of een reusachtige plens sperma was. Ze hadden in het weekend de boel geschilderd, en de dikke beige vloerbedekking gaf de bloemetjesgeur af van schoonmaakmiddelen waarvan het doorschijnende blauw doet denken aan een lentehemel of een cleane dood. De ramen waren zo schoon dat het leek alsof ze waren weggepoetst – iemand moet me toch eens uitleggen waar die neurotische drang in dit land vandaan komt om het kleinste vuiltje uit te bannen, alsof alleen al de gedachte aan aantasting en bederf, al is het maar een vingerafdruk, onverdraaglijk, een bedreiging is, een donker woud voor de poorten van de stad waar wilde dieren, duistere creaturen zouden ronddolen.

Er hing een chemische geur in het vertrek, een ongezonde en bedwelmende verflucht. Ik keek naar de hemel, zuiver als het hart van een god, en toen naar de wanden van mijn kantoor, die uit een of ander bros, weerzinwekkend materiaal leken te bestaan – papier-maché? samengeperste broodkrumels of vogelbotjes? –, en toen begon de grond te golven

en de kamer in de rondte te draaien boven het glinsterende oppervlak van het meer, en heel even zag ik er de hele wereld in weerspiegeld.

Mama loopt langs de grote trap, in het huis in Bellevue, aan het meer. De geur van verse verf dringt in mijn longen. Die geur. Hij hangt overal, in alle vertrekken: de zes slaapkamers, de twee woonkamers en suite, de keuken, de monumentale dubbele trap. Het komt allemaal goed, hou ik mezelf voor, en ik kijk naar mama, die glimlacht. Papa glimlacht ook, hij heeft zijn mouwen opgestroopt en zwaait naar zijn vrienden die langszij komen met een motorjacht – beeldschone jonge vrouwen in badpak, mannen die op papa lijken, stoer, stralend, een van hen bestuurt het jacht, zijn overhemd hangt open en hij rookt een sigaret. Ze leggen aan bij de steiger die rechtstreeks aan de tuin grenst en springen aan land, over het muurtje langs het water, begroeid met donker mos dat onder je vingers afbrokkelt. Ze lopen onder de metalen bogen door van de kleine muziektent, waar Summer zo graag speelt en zachtjes zit te zingen, ze hebben hun armen vol flessen wijn en badhanddoeken, ze zijn blootsvoets en hun haren zijn nat.

Papa, triomfantelijke glimlach en mannelijke trots, mama, stralend in haar bijna doorzichtige jurk, en Summer, in een korte broek en een mouwloos hemdje, met een paardenstaart die vanaf haar kruin heen en weer wiegt tussen haar schouderbladen, een soort fragiele miniatuur van mama, ze stralen alle drie – mijn god, wat hou ik van ze, mijn hart zwelt op als een prop papier in mijn borst –, mijn familie... Ze zijn nog knapper dan de gasten op het gazon, en toch zien al die vreemden er zelf ook geweldig uit, de meisjes met lange glanzende benen, bloter dan bloot, de mannen met losge-

knoopte overhemden en een glas in de hand. De tuintafel is gedekt met een linnen tafelkleed, onder de populier waarvan de takken in het meer hangen, een langwerpige donker net dat over het water strijkt. Meegevoerd door de wind dwarrelen piepkleine donzige bloemetjes op de gedekte tafel en op onze haren neer. Op het kiezelstrandje wordt brood naar de eendjes gegooid, ze komen aanzwemmen met een droefgeestig gesnater, en ook de meisjes in bikini slaken gilletsjes, verschrikt geschater, blote voeten behoedzaam op de kiezelstenen. Dan verschijnt er een zwaan met een glanzend vederdek, het is alsof hij over het water glijdt, zijn zwarte ogen zijn op Summer gericht. Mijn zus gaat op hem af, gevolgd door de meisjes met hun lichtgevende lijven, maar zij heerst over het watervolkje en de zwaan is haar beschermeling, het is alsof hij haar gehoorzaamt. Zijn soepele hals volgt de bewegingen van haar armen, en Summer lacht. Haar gezicht is verlicht alsof er een schijnwerper op is gericht.

Ik ben zeven, en ik ben gelukkig, ook al zinken mijn voeten weg in het gazon als in een drijfmat tapijt, ook al is dat gazon mijn grote vijand. Niet alleen omdat ik ervan overtuigd ben dat het niets anders is dan een mantel van gras die een stukje van het meer bedekt, en dat het op een dag onder ons gewicht zal bezwijken en wij in de diepte zullen verdwijnen, maar ook omdat de mama die glimlacht naar de gasten opeens een heel nerveuze mama wordt wanneer ze mijn bemodderde benen ziet en een sigaret opsteekt. Mama glimlacht, maar ik ken die glimlach, hij is net als vochtige lucht, je ademt hem in, hij is zo ongrijpbaar als tocht onder je huid.

Zo is het begonnen, begin april, en toen dokter Traub me vroeg, terwijl hij aantekeningen zat te maken – ik heb altijd de indruk dat hij niets opschrijft, of misschien in een niet-be-

staande taal –, of zich soms een ‘triggergebeurtenis’ had voorgedaan, iets wat die ‘paniekaanvallen’ kon hebben veroorzaakt, zo noemt hij dat lek in mijn binnenste, die kortademigheid, het op hol slaan van mijn hart, die schimmen die ik uit mijn ooghoek door de lucht zie scheren (vleermuizen? prehistorische dieren?), en die vermoeidheid, die drang om te vluchten, maar zonder dat ik daar de kracht voor heb, toen zei ik dus eenvoudigweg, me bewust van hoe belachelijk het klonk: ‘Ze hadden mijn kantoor gewit.’

Dokter Traub had me uitdrukkingloos aangekeken.

Natuurlijk wist hij wie ik was. Mijn naam. Wassner. Die kent iedereen. Onze gloriетijd, onze rampspoed. We zijn gehuld in onze mythe, het is een lichtend aureool dat onze hoofden omkranst, de golvende schittering van een waterige maan. Maar dat negeren we. We hebben het er niet over. We doen net of we de nieuwsgierige, medelijdende, indringende blikken niet zien. Mensen kijken naar ons alsof ze iets van onze gezichten kunnen aflezen, of van de manier – pseudo-nonchalant – waarop we ons verplaatsen. We leven in een luchtbel, misschien zijn we zelf wel lucht.

‘Herinneringen die verbonden zijn met geuren kunnen in alle hevigheid weer opleven. Er bestaat een mysterieus verband tussen geheugen en geuren.’

De stem van dokter Traub was zacht, een uitnodiging om me te laten gaan, een warm bad.

Maar ik zei niets.

In het bleke licht van het vertrek bleef Summer tussen ons in zweven, met fladderende haren als lange zijden draden. Een onzichtbaar web dat ons gevangen houdt, hem en mij, een teer spinrag dat stilaan, dag na dag, steeds dichter wordt en als een hangmat op zijn kop de hele ruimte vult.

We hebben wekenlang een stille strijd geleverd. Maar ik kon op het laatst niet meer. Ik had dokter Traub moeten bekennen dat ik niet meer naar mijn werk kon, ondanks de Deroxat, de Xanax en mijn goede voornemens 's ochtends – rustig ademhalen, ontspannen en mezelf in de spiegel toelachen –, de duizeligheid zodra ik ook maar een voet zet op de vloerbedekking van de gang naar mijn kantoor, het gevoel alsof ik wegzink in een moeras, het bonzen van mijn hart alsof een vogeltje rondfladdert in zijn kooi, de ademnood. En de verf. Die geur, overal, die naar een nevelige, vochtige ruimte leidt, een duik in een wit en troebel water, waarin doorschijnende organismen zweven, minuscuul en zo fijn als kant.

Het was alsof die verflucht zich door het hele pand had verspreid. Elke dag rukte hij verder op. De laatste dagen rook ik hem al als ik door de glazen deuren de hal binnenkwam, het plankton verspreidde zich door de hele ruimte, omkranste de gezichten van de receptionistes, zweefde rond het verguld metalen logo van de Union de Banques Suisses aan de wand.

Dokter Traub heeft het nooit over Summer gehad. Hij heeft haar naam niet genoemd. Zoals vrijwel alle mensen die ik de laatste vierentwintig jaar ben tegengekomen en die onveranderlijk een act opvoeren waarbij ze doen alsof hun neus bloedt, met meer of minder succes.

In het begin, toen haar foto – in kleur, opgestoken haar, kleurige bloes, bleek aureool rond haar mooie gezicht – overal in de stad hing, had ik me verbaasd over hoe stil het bleef. Het leek wel of de vraag die in koeienletters boven ons telefoonnummer stond, 'Hebt u dit meisje gezien?', die simpele, bijna naïeve vraag, alsof het niets was om je zorgen over te maken of dat het om een avontuurlijke vriendin ging die

maar niets van zich liet horen, het leek wel of die vraag op zichzelf stond, of er niets meer aan toe te voegen was. Zelfs het signalement riep het beeld op van een mooie meid die gewoon met vakantie was. 1 meter 71, 54 kilo, schoenmaat 38. Blond haar, blanke huid, sproeten in het gezicht en op de armen. Korte spijkerbroek, wit t-shirt, schoudertas van gevlochten leer met een koptelefoon voor een walkman. Drie moedervlekjes in een driehoekje in de hals.

Zelfs toen er een zoektocht werd georganiseerd, in een gebied dat zich uitstreckte van ons huis tot het bos waar ze verdwenen was, met agenten in opleiding – alsof het allemaal niet belangrijk genoeg was om echte professionals, ouwe rotten te sturen –, al die topfitte jongens die verkikkerd op haar hadden kunnen zijn of haar aandacht hadden kunnen proberen te trekken door overdreven hard te lachen en al dribbelend, met een bal aan hun voeten, de stoere bink uit te hangen op een grasveld voor de universiteit, maar die nu hier waren met hun jeugdige, puistige gezichten en de schaduw van een snor, al die knapen die zich in onze tuin hadden verzameld, in blauwe politie-uniformen alsof ze zich hadden verkleed, zelfs toen was het alsof het allemaal niet echt gebeurde.

Een bruinharig joch, transpirerend in een poloshirt dat om zijn torso spande, had een hond aan een vleeskleurig topje van mijn zus laten ruiken, alsof de stof in zijn hand een stukje huid was, en toen hadden ze zich verspreid, over de weg en langs het meer, en ik was bang geweest, en woedend, ik had het gevoel dat ze me iets afnamen.

Tegen het vallen van de avond waren ze teruggekomen, met uitgebluste, vermoeide gezichten.

Geen spoor van mijn zus. Helemaal niks.

Ze waren in hun dienstauto's gestapt, vier per wagen, en

ik stelde me voor hoe ze zich rechtstreeks naar een bar in de oude stad zouden begeven om er biertjes te bestellen en de blits te maken in hun uniform, misschien zou er vannacht, achter hun gesloten ogen, een verholten beeld opduiken, een ineengedoken gestalte in een bosje, blonde haren die aan een tak waren blijven hangen, een roze t-shirt in de bek van een hond.

Een paar dagen, misschien wel een paar weken lang heerste er een nerveuze drukte in ons huis. De telefoon ging continu, vrienden van de familie kwamen langs met fruitmanden, zelfgemaakte taarten en zelfs een keer een eigenhandig gevangen snoek, die nog wekenlang onheilspellend lag te grijnzen in de vriezer.

De vriendinnen van mijn zus kwamen bij elkaar uithuilen in de tuin, ze rookten sigaretten en vielen elkaar in de armen, met een angstige blik in hun mooie ogen, hun jurkjes als kleurige vlekken in het zomerse licht. Soms zakte er eentje met tranen in haar ogen in elkaar, de anderen gingen er dan meteen omheen staan, fluisterden haar troostende woordjes toe en bogen zich over haar heen in een waterval van lange haren, blond, bruin en rood, net jonge reeën die hun gewonde zuster afschermden voor de buitenwereld.

Er waren ook jongens. Ze droegen bermuda's, en mijn moeder schonk drankjes voor hen in, met een glimlach waarvan niets af te lezen viel. Ze waren zenuwachtig. Op een avond zag ik twee van hen met bungelende benen op de rand van de steiger zitten. Ik ging naar ze toe en rook een weeïge lucht. Ik zag het rode puntje van een joint dat gloeide in de nacht, en tegelijkertijd het beweeglijke silhouet van mijn moeder die in het donker kwam aanlopen. Mijn schouders spanden zich, als vlak voor een ramp, maar mijn moeder reikte hun alleen maar iets aan, cola waarschijnlijk of een maltbiertje. Ze bleef eventjes bij hen staan en keerde toen weer op haar schreden

terug, in de richting van het huis. Het was net of ze over het gras gleeed, de duisternis leek op te lichten waar ze liep, alsof haar lichaam warmte uitstraalde. Ik had geen flauw idee wat er door mijn moeder heen ging, en dat maakte de wereld nog onbestendiger, nog angstaanjgender.

Tijdens de eerste weken van mijn therapie herinnerde ik me dat soort beelden. 's Nachts viel ik in een diepe slaap, bevolkt door heftige dromen, en overdag kwamen er allerlei herinneringen naar boven, het was een wilde rivier, een woeste bergstroom die omwoelde wat er op zijn bedding lag, iets slijmerigs dat naar de oppervlakte kwam en in razende vaart werd meegesleurd, schoongespoeld door het kolkende water.

Een andere keer, toen mijn vader weg was – hij sprong de hele tijd in zijn SUV, een Cherokee Chief, waar Summer de pest aan had omdat ze het een 'patservagen' vond, om kris-kras door de wijngaarden te rijden, alsof hij daar ergens langs de kant van de weg mijn zus hoopte tegen te komen, met twijgjes in haar haar, een meisje dat op het strand in slaap was gevallen en de bus terug had gemist –, die dag, toen hij weg was, hoorde ik een oorverdovend kabaal uit de slaapkamer van mijn ouders komen. Ik rende erheen en zag mijn moeder op het bed zitten met overal kleren op de grond en wat leek op wel duizenden stukjes glas. Ze lagen door het hele vertrek, en glinsterden zelfs in haar haar. Haar huid, zo dun, bijna doorzichtig, leek wel van geïriseerd glas. Ik begreep al snel dat het de grote kastspiegel was die daar in scherven op de grond lag. Mijn moeder staarde naar haar voeten, met haar haren voor haar gezicht, de kamer was gehuld in een zacht en roze schijnsel dat weerspiegeld werd door de stukjes glas. En toen mompelde mijn moeder, met een stem die

trilde van woede, alsof ik haar had gestoord bij een geheim ritueel: 'Laat me met rust.'

Maar verder gebeurde er niets. We waren zo machteloos, we wisten niet wat we met onszelf aan moesten, we konden niet voor- of achteruit, alleen al het idee dat we verder moesten was obscene. Zo verstreek de zomer, voor mijn gevoel, als in een leegte. Mijn moeder droeg een zonnebril, ze zette bladen met vruchtensap klaar en bracht hele middagen met opgetrokken knieën op bed in haar slaapkamer door. Mijn vader stapte op willekeurig welk uur van de dag in zijn auto en scheurde weg, de banden knerpten in het grind – ik had het gevoel dat hij mijn moeder en mij zo zijn afkeuring liet blijken. We wisten nooit waar hij heen ging, hij zei niets, ervoor niet en niet erna, hij zag er dan alleen maar uitgeput uit, zijn overhemd verkreukeld en met wallen onder zijn ogen. Maar wij waren opgelucht, we waren bang geweest dat hij misschien ook niet meer terug zou komen: zijn auto zou met het portier wijd open zijn teruggevonden op een onverharde weg of aan de rand van een bos, of hij zou in volle vaart alsmaar rechtdoor zijn gereden, naar een stipje aan de horizon, en eenvoudigweg zijn opgelost in het zomerse licht.

De rest van de tijd was hij driftig met de grasmaaier in de weer, en je had het gevoel dat hij zo opging in het geronk van dat ding dat hij gewoon zou doorrijden als je hem in de weg zou staan. Maar het ergste was als je hem met zijn benen uit elkaar naast de telefoon zag zitten, met een uitgezakt gezicht alsof het aan het smelten was. Op zulke momenten leek mijn onoverwinnelijke papa, die overal de draak mee stak, wel een vreemde. Zijn blik, nu eens mat en dan weer boosaardig, was onherkenbaar.

Op een dag hadden we een boottocht gemaakt met vrienden die van geen nee wilden horen, we hadden ons kranig

gehouden en waren met een koeltas vol broodjes aan boord gegaan. Die dag had mijn vader midden op het dek, met openhangend overhemd waarvan de panden tegen zijn borst klapperden, de ene fles rosé na de andere opengetrokken en allerlei anekdotes staan vertellen. Mijn moeder was zelfs gaan waterskiën, ze had lange witte schuimsporen door het water getrokken, en met de wind, die me duizelig maakte, en de verblindende zon had ik eventjes de indruk dat het Summer was die daar sierlijk over de golven sprong en met haar ranke armen stevig de handgreep van de lijn vasthield.

Soms zag ik haar vlak voor het huis het water uit komen en het kiezelstrandje op lopen, met een lijf dat glansde van waterdruppeltjes, ze glimlachte naar me, met die blik van verstandhouding die mijn hart verwarmde en me het gevoel gaf deel uit te maken van haar leven of gewoon van het leven. Ze zou met een badlaken om naast me komen zitten in het gras en een sigaret opsteken, en ik zou onze ongerustheid weglachen, hoe hadden we ooit kunnen denken dat ze niet terug zou komen, en zij zou daar ook om lachen terwijl ze voorovergebogen, met haar ene schouder boven de badhanddoek uit, de nagellak van haar tenen controleerde.

Een paar dagen na de zoektocht van de gendarmes in opleiding waren er echte politieagenten bij ons thuis gekomen. Twee inspecteurs met kort haar waren als in een televisieserie uit een witte politieauto met een blauw zwaailicht gestapt. Hun zware zwarte schoenen lieten diepe sporen achter in het gras terwijl ze met een hand boven hun ogen de tuin afspeurden. Wat zochten ze? Een stukje stof dat fladderde in de wind? Een briefje van mijn zus, in een envelop, aan een wollen draad aan een tak? Of misschien wel haar lijk, verstopt in de bosjes?